Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

11 юни 2020 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Рамково решение 2004/757/ПВР — Минимални разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици — Член 2, параграф 1, буква в) — Член 4, параграф 2, буква а) — Понятие „големи количества наркотици“ — Харта на основните права на Европейския съюз — Равно третиране — Членове 20 и 21 — Принцип за законоустановеност на престъплението и наказанието — Член 49“

По дело C-634/18

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Sąd Rejonowy w Słupsku (Районен съд Слупск, Полша) с акт от 20 юни 2018 г., постъпил в Съда на 11 октомври 2018 г., в рамките на наказателно производство срещу

JI,

в присъствието на

Prokuratura Rejonowa w Słupsku,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: J.-C. Bonichot, председател на състава, R. Silva de Lapuerta (докладчик), заместник-председател на Съда, M. Safjan, L. Bay Larsen и C. Toader, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: M. Aleksejev, началник на отдел,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 2 октомври 2019 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за Prokuratura Rejonowa w Słupsku, от P. Nierebiński, K. Nowicki и A. Klawitter,

– за полското правителство, от B. Majczyna, J. Sawicka и S. Żyrek, в качеството на представители,

– за чешкото правителство, от M. Smolek, J. Vláčil и A. Kasalická, в качеството на представители,

* Език на производството: полски.

– за испанското правителство, първоначално от M. J. García-Valdecasas Dorrego, а впоследствие от M. J. Ruiz Sánchez, в качеството на представители,

– за нидерландското правителство, от M. Bulterman и J. Langer, в качеството на представители,

– за шведското правителство, от H. Eklinder, A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev и J. Lundberg, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от A. Szmytkowska и S. Grünheid, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 22 януари 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 година за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици (ОВ L 335, 2004 г., стр. 8; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 66), както и на членове 20, 21 и 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2 Запитването е отправено в рамките на наказателно производство, водено срещу JI за незаконно притежаване на значително количество упойващи и психотропни вещества.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съображения 3 и 4 от Рамково решение 2004/757 гласят следното:

„(3) Необходимо е да се приемат минималните правила по отношение на съставните елементи на престъпленията с трафик на наркотици и прекурсори, които дават възможност за определяне на общия подход на равнище Европейски съюз в борбата с трафика на наркотици.

(4) Във връзка с принципа на субсидиарност действието на Европейския съюз следва да се съсредоточи върху по-тежките престъпления в областта на упойващите вещества. Изключението, което се прави от приложното поле на настоящото рамково решение, за известно поведение, свързано с личната консумация, не е част от насоката на Съвета [на Европейския съюз] за начина, по който държавите членки смятат да третират тези други случаи в своето законодателство“.

4 Член 2 от Рамковото решение е озаглавен „Престъпления, свързани с трафика на наркотици и прекурсори“ и гласи:

„1. Всяка държава членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че следните видове умишлени деяния, когато са извършени неправомерно, са наказуеми:

а) производството, получаването, добиването, подготовката, предлагането, пускането на пазара, разпространението, продажбата, доставянето, независимо при какви условия, дилърството, експедицията, транзитното изпращане, транспортирането или износът на наркотици;

[…]

в) притежаването или покупката на наркотици с цел упражняване на дейностите, изброени в буква а);

[…]

2. Описаните в параграф 1 деяния не се включват в приложното поле на настоящото рамково решение, когато са извършени изключително за лична [консумация] на извършителите, така както е определена в националното законодателство“.

5 Член 4 от Рамковото решение е озаглавен „Наказания“ и предвижда:

„1. Всяка държава членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че деянията по членове 2 и 3 се наказват с ефективни, съразмерни и възпиращи наказания.

Всяка държава членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че за престъпленията, посочени в член 2, се налага наказание лишаване от свобода най-малко от една до три години.

2. Всяка държава членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че за престъпленията, посочени в член 2, параграф 1, букви а), б) и в), се налага наказание лишаване от свобода най-малко от пет до десет години за всеки от следните случаи:

а) престъплението се отнася за големи количества наркотици;

[…]“.

Полското право

6 Член 62, параграф 1 от Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Закон за противодействие на наркоманиите) от 29 юли 2005 г. (Dz. U., 2005 г., бр. 179, позиция 1485) предвижда, че притежаването на упойващи или психотропни вещества се наказва с лишаване от свобода до три години.

7 Съгласно член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите, в случай че притежаваните упойващи или психотропни вещества са в значително количество, извършителят се наказва с лишаване от свобода от една до десет години.

Главното производство и преюдициалните въпроси

8 Prokuratura Rejonowa w Słupsku (Районна прокуратура Слупск, Полша) внася обвинителен акт срещу JI пред Sąd Rejonowy w Słupsku (Районен съд Слупск, Полша) в частност за това, че на 7 ноември 2016 г. е притежавал значително количество упойващи и психотропни вещества, с което е осъществил престъплението по член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите.

9 От акта за преюдициално запитване следва, че JI е притежавал тези вещества за лична употреба.

10 Запитващата юрисдикция отбелязва, че Рамково решение 2004/757 не дефинира понятието „големи количества наркотици“ по смисъла на член 4, параграф 2, буква а).

11 Тя пояснява, че Законът за противодействие на наркоманиите прилага Рамково решение 2004/757, в частност с разпоредбата на член 62, параграф 2 от този закон, която предвижда, че притежаването на значително количество упойващи или психотропни вещества се наказва с лишаване от свобода от една до десет години.

12 Запитващата юрисдикция обаче отбелязва, че тази разпоредба също не дефинира понятието „значително количество упойващи или психотропни вещества“, с което е транспонирано в националното право понятието „големи количества наркотици“ по член 4, параграф 2, буква а) от Рамково решение 2004/757. Тя уточнява, че в националната съдебна практика са възприети някои критерии, по които да се определя дали притежаваното от извършителя количество упойващи или психотропни вещества попада в обхвата на понятието по член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите. Това понятие обаче според нея остава неясно и се тълкува от националните съдилища във всеки отделен случай.

13 Според запитващата юрисдикция по тази причина се оказва възможно лица, които притежават сходни количества упойващи или психотропни вещества, да бъдат третирани различно в зависимост от това какво тълкуване на упоменатото понятие ще възприеме решаващият съд по делото, а това би могло да съставлява нарушение на принципа на равенство пред закона. Тя също така подчертава, че доколкото Рамково решение 2004/757 не дефинира понятието „големи количества наркотици“ по смисъла на член 4, параграф 2, буква а), държавите членки запазват голяма свобода на преценка при прилагането на въпросното понятие, а това би могло да доведе до различно третиране на гражданите на Съюза в зависимост от това в коя държава членка са извършили престъплението.

14 Освен това запитващата юрисдикция се съмнява в съответствието на член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите с принципа на законоустановеност на престъпленията и наказанията, закрепен в член 7 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“).

15 При тези обстоятелства Sąd Rejonowy w Słupsku (Районен съд Слупск) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли нормата на правото на Съюза, съдържаща се в член 4, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, параграф 1, буква в) от [Рамково решение 2004/757], да се тълкува в смисъл, че допуска да се дава във всеки отделен случай тълкуване на понятието „значително количество наркотици“ като част от извършваната от националния съд индивидуална преценка, при положение че тази преценка не предполага да се приложи някакъв обективизиран критерий, и в частност не предполага да се установи, че извършителят

притежава наркотици с цел упражняване на дейностите, посочени в член 4, параграф 2, буква а) от Рамковото решение, тоест с цел производство, предлагане, пускане на пазара, разпространение, дилърство и доставяне, независимо при какви условия?

2) Доколкото [Законът] за противодействие на наркоманиите не съдържа точна формулировка какво е значително количество наркотици и позволява това да се тълкува от решаващите състави по конкретните дела в рамките на т.нар. преценка на съда, може ли да се приеме, че средствата за съдебна защита, необходими за осигуряването на полезното действие и ефективността на нормите на правото на Съюза, съдържащи се в Рамково решение 2004/757, и в частност в член 4, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, параграф 1, буква в) от него, са достатъчни, за да осигурят на полските граждани ефективната защита, произтичаща от нормите на правото на Съюза, които установяват минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици?

3) Съвместима ли е националната правна норма, съдържаща се в член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите, с правото на Съюза, и в частност с член 4, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2004/757, и ако е съвместима, възприетото от полските национални съдилища тълкуване на понятието за значително количество психотропни и упойващи вещества не е ли в противоречие с нормата на правото на Съюза, която предвижда да се носи по-тежка наказателна отговорност за престъплението, изразяващо се в притежаване на големи количества наркотици с цел упражняване на дейностите, посочени в член 2, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2004/757?

4) Член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите, който предвижда по-тежка наказателна отговорност за деянието, съставляващо притежаване на психотропни и упойващи вещества в значително количество по смисъла на възприетото от полските национални съдилища тълкуване, не е ли в противоречие с принципа на равенство и недопускане на дискриминация (член 14 [от ЕКПЧ], членове 20 и 21 [от Хартата] във връзка с член 6, параграф 1 [ДЕС])?“.

Относно компетентността на Съда

16 На първо място, Районна прокуратура Слупск оспорва компетентността на Съда да разгледа това преюдициално запитване, тъй като с преюдициалните си въпроси запитващата юрисдикция искала от Съда не да тълкува правото на Съюза, а от една страна, да тълкува разпоредба на националното право, а именно член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите, и от друга страна, да се произнесе по съвместимостта на тази разпоредба с Рамково решение 2004/757.

17 В това отношение следва да се констатира, че с някои от въпросите си запитващата юрисдикция приканва Съда да се произнесе по съвместимостта на член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите с правото на Съюза.

18 Макар че наистина в рамките на производството по член 267 ДФЕС Съдът не следва да преценява съответствието на националното законодателство с правото на Съюза, нито да тълкува национални законови или подзаконови разпоредби, все пак той е компетентен да предостави на запитващата юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които могат да ѝ позволят да прецени това съответствие при решаването на делото, с което е сезирана (решение от 18 септември 2019 г., VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, т. 28 и цитираната съдебна практика).

19 Следователно по настоящото дело Съдът трябва да ограничи проверката си до разпоредбите на правото на Съюза, като даде на тези разпоредби тълкуване, което да е от полза за запитващата юрисдикция, която ще трябва да прецени съответствието на националните разпоредби с правото на Съюза, за да разреши висящия пред нея спор (решение от 26 юли 2017 г., Europa Way и Persidera, C-560/15, EU:C:2017:593, т. 36).

20 В този смисъл предвид формулировката на поставените въпроси и изложените от запитващата юрисдикция съображения следва тези въпроси да се разбират като отнасящи се до тълкуването на член 2, параграф 1, буква в) и член 4, параграф 2, буква а) от Рамково решение 2004/757, както и на членове 20, 21 и 49 от Хартата, и съответно да се отхвърли възражението за липса на компетентност, повдигнато от Районна прокуратура Слупск.

21 На второ място, Районна прокуратура Слупск, полското, испанското и шведското правителство и Европейската комисия смятат, че не следва да се отговаря на поставените въпроси, доколкото положението, в което се намира JI, е извън приложното поле на Рамково решение 2004/757. Според тях от акта за преюдициално запитване следва, че наказателното производство срещу JI се води единствено за притежаване на наркотици за лична консумация, а това съгласно член 2, параграф 2 от Рамково решение 2004/757 е деяние, което не попада в приложното поле на Рамковото решение.

22 В това отношение съгласно член 2, параграф 2 от Рамково решение 2004/757 притежаването на наркотици изключително за лична консумация, така както е определена в националното законодателство, е изключено от приложното поле на Рамковото решение.

23 В настоящия случай от акта за преюдициално запитване следва, от една страна, че наказателното производство срещу JI се води за притежаване на значително количество упойващи и психотропни вещества, което съставлява престъпление по член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите, и от друга страна, че той е притежавал тези вещества за лична консумация. Следователно подобно положение не попада в приложното поле на Рамково решение 2004/757.

24 При все това следва да се припомни, че Съдът многократно е приемал, че е компетентен да се произнесе по преюдициални запитвания относно разпоредби от правото на Съюза, когато фактите в главното производство не попадат в приложното поле на това право и поради това са от компетентността само на държавите членки, но посочените разпоредби от правото на Съюза са приложими по силата на препращане в националното право към тяхното съдържание (решение от 12 юли 2012 г., SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, т. 86 и цитираната съдебна практика).

25 В това отношение Съдът подчертава, че когато националното законодателство съобразява правната уредба на чисто вътрешни положения с предвидената в правото на Съюза уредба, например за да се избегне дискриминация на местните граждани или евентуално нарушаване на конкуренцията или за да се осигури единно производство по отношение на сходни положения, налице е несъмнен интерес от еднакво тълкуване на заимстваните от правото на Съюза разпоредби или понятия, независимо от условията на прилагането им, за да се избегнат последващи различия в тълкуването (решение от 12 юли 2012 г., SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, т. 87 и цитираната съдебна практика).

26 Ето защо тълкуването от Съда на разпоредби на правото на Съюза при положения, които не попадат в приложното поле на това право, е обосновано в случаите, когато националното право е направило тези разпоредби пряко и безусловно приложими към такива положения, за да се осигури еднакво третиране на посочените положения и на положенията, попадащи в приложното поле на правото на Съюза (решение от 18 октомври 2012 г., Nolan, C-583/10, EU:C:2012:638, т. 47 и цитираната съдебна практика).

27 В настоящия случай от акта за преюдициално запитване следва, че Рамково решение 2004/757 е приложено в полското право със Закона за противодействие на наркоманиите. По-конкретно, както личи от предоставените от запитващата юрисдикция сведения, както и от поясненията, дадени от полското правителство в съдебното заседание пред Съда, член 62, параграф 2 от посочения закон транспонира във вътрешното право член 2, параграф 1, буква а) и понятието „големи количества наркотици“ по член 4, параграф 2, буква а) от Рамковото решение.

28 Както посочват Районна прокуратура Слупск и полското правителство в съдебното заседание пред Съда, член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите наказва всяко притежаване на значително количество упойващи или психотропни вещества, независимо дали са притежавани за лична консумация или за други цели, а именно по-конкретно с цел упражняване на някоя от дейностите, изброени в член 2, параграф 1, буква а) от Рамково решение 2004/757.

29 Доколкото със Закона за противодействие на наркоманиите квалифициращото обстоятелство притежаване на „големи количества наркотици“ по смисъла на член 4, параграф 2, буква а) от Рамково решение 2004/757 е предвидено за деяния, които са изключени от приложното поле на Рамковото решение, а именно за притежаването на наркотици изключително за лична консумация, налице е несъмнен интерес да се осигури еднакво тълкуване на тази разпоредба от правото на Съюза.

30 При това положение Съдът е компетентен да отговори на преюдициалните въпроси.

По преюдициалните въпроси

31 С въпросите си, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 4, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2004/757, както и членове 20, 21 и 49 от Хартата трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат държавата членка да квалифицира като престъпление притежаването на значително количество упойващи или психотропни вещества както за лична консумация, така и за целите на трафика на наркотици, като същевременно остави тълкуването на понятието „значително количество упойващи или психотропни вещества“ на преценката на националните съдилища във всеки отделен случай.

32 В това отношение следва да се отбележи, че Рамково решение 2004/757 е прието в частност на основание член 31, параграф 1, буква д) ЕС, който по-конкретно е предвиждал, че общото действие при съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси включва постепенното приемане на мерки за създаване на минимум от правила, отнасящи се до съставите на престъпленията и до наказанията в областта на трафика на наркотици.

33 Освен това от съображение 3 от Рамково решение 2004/757 следва, че това решение установява минимални правила по отношение на съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици и прекурсори, които дават възможност за определяне на общ подход на равнището на Съюза в борбата с трафика на наркотици.

34 По-конкретно, от член 2, параграф 1, букви а) и в) и член 4, параграф 1 от Рамково решение 2004/757 следва, че притежаването на наркотици за целите на производството, получаването, добиването, подготовката, предлагането, пускането на пазара, разпространението, продажбата, доставянето, независимо при какви условия, дилърството, експедицията, транзитното изпращане, транспортирането, вноса или износа на наркотици, трябва да се квалифицира като престъпление, за което се предвижда максимално наказание лишаване от свобода най-малко от една до три години.

35 Освен това от член 4, параграф 2, буква а) от Рамковото решение следва, че когато това престъпление се отнася за „големи количества наркотици“, държавите членки трябва да го санкционират с максимално наказание лишаване от свобода най-малко от пет до десет години.

36 При все това, от една страна, както следва от точка 22 от настоящото решение, член 2, параграф 2 от Рамково решение 2004/757 изключва от приложното поле на Рамковото решение в частност притежаването на наркотици изключително за лична консумация, така както е определена в националното законодателство. От друга страна, съображение 4 от Рамково решение 2004/757 гласи, че изключението от приложното поле на Рамковото решение за определени деяния, свързани с личната консумация, не представлява насока на Съвета за начина, по който държавите членки следва да третират тези други случаи в своето законодателство.

37 Както отбелязва генералният адвокат в точка 47 от заключението си, оттук следва, че държавите членки остават свободни да уреждат притежаването на големи количества наркотици за лична консумация като квалифицирано престъпление.

38 Както обаче следва от точки 12—14 от настоящото решение, запитващата юрисдикция иска да установи дали закрепените в членове 20, 21 и 49 от Хартата принципи за равенство пред закона, за недопускане на дискриминация и за законоустановеност на престъпленията и наказанията трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат понятието „значително количество упойващи или психотропни вещества“ по член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите, което транспонира във вътрешното право понятието „големи количества наркотици“ по член 4, параграф 2, буква а) от Рамково решение 2004/757, да не е по-точно дефинирано от националния законодател, а да се тълкува във всеки отделен случай от националните съдилища.

39 В това отношение следва да се припомни, че рамковите решения са обвързващи за държавите членки по отношение на постигането на даден резултат, но оставят на националните органи свобода по отношение на формата и средствата (вж. в този смисъл решение от 24 юни 2019 г., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, т. 69).

40 В този контекст следва да се отбележи, че единственото, което член 2, параграф 1, букви а) и в) и член 4, параграф 2, буква а) от Рамково решение 2004/757 изискват от държавите членки, е да санкционират свързаното с трафика притежаване на наркотици с максимално наказание лишаване от свобода най-малко от пет до десет години, когато това престъпление се отнася до „големи количества наркотици“.

41 Същевременно, от една страна, Рамковото решение не съдържа никаква дефиниция на понятието „големи количества наркотици“ по смисъла на член 4, параграф 2, буква а). От друга страна, както следва от точки 32 и 33 от настоящото решение, Рамковото решение е само инструмент за минимална хармонизация. Следователно държавите членки разполагат с широка свобода на преценка при прилагането на това понятие в националното право.

42 При все това, когато прилагат правото на Съюза, държавите членки са длъжни — съгласно член 51, параграф 1 от Хартата — да спазват гарантираните от нея основни права, сред които и закрепените в членове 20, 21 и 49 от Хартата (вж. в този смисъл решение от 26 февруари 2013 г., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, т. 17 и 18).

43 В този контекст, на първо място, следва да се припомни, че принципите на равенство пред закона и недопускане на дискриминация, закрепени в членове 20 и 21 от Хартата, изискват да не се третират различно сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако това не е обективно обосновано (решение от 3 май 2007 г., Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, т. 56).

44 В настоящия случай трябва да се констатира, първо, че като предвижда притежаването на значително количество упойващи или психотропни вещества да се наказва с лишаване от свобода от една до десет години, член 62, параграф 2 от Закона за противодействие на наркоманиите не въвежда никаква разлика в третирането на евентуалните извършители на това престъпление.

45 Второ, както отбелязва генералният адвокат в точка 62 от заключението си, това, че националните съдилища разполагат с определена свобода на преценка при тълкуването и прилагането на дадена разпоредба на националното право, само по себе си не е нарушение на членове 20 и 21 от Хартата.

46 Трето и последно, както следва от точки 32 и 33 от настоящото решение, Рамково решение 2004/757 установява само минимални правила по отношение на съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици и прекурсори. Оттук следва, че наличието на разлики между мерките за прилагане на Рамковото решение в различните национални правни системи не може да се смята за нарушение на принципа за недопускане на дискриминация (вж. по аналогия решение от 3 май 2007 г., Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, т. 59 и 60).

47 На второ място, що се отнася до принципа на законоустановеност на престъпленията и наказанията, разписан в член 49, параграф 1 от Хартата, следва да се припомни, че този принцип е закрепен в частност в член 7, точка 1 от ЕКПЧ (вж. в този смисъл решение от 5 декември 2017 г., M.A.S. и M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, т. 53). В съответствие с член 52, параграф 3 от Хартата правото, гарантирано в член 49 от нея, има същия смисъл и обхват, както правото, гарантирано от ЕКПЧ.

48 Съгласно посочения принцип наказателните разпоредби трябва да отговарят на определени изисквания за достъпност и предвидимост, що се отнася както до установяването на престъплението, така и до определянето на наказанието (решение от 5 декември 2017 г., M.A.S. и M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, т. 55 и цитираната съдебна практика).

49 Оттук следва, че законът трябва да определя ясно престъпленията и наказанията, с които те се санкционират. Това условие е изпълнено, когато от текста на приложимата разпоредба, а при нужда и чрез тълкуването ѝ от съдилищата, правният субект може да разбере за кои негови действия и бездействия се предвижда наказателна отговорност (вж. в този смисъл решения от 3 юни 2008 г., Intertanko и др., C-308/06, EU:C:2008:312, т. 71 и от 5 декември 2017 г., M.A.S. и M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, т. 56).

50 Освен това принципът nulla poena sine lege certa не може да се тълкува като забраняващ постепенното изясняване на нормите относно наказателната отговорност чрез тълкуванията от съдебната практика, стига тези тълкувания да са разумно предвидими (решение от 28 март 2017 г., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, т. 167 и цитираната съдебна практика).

51 Следователно принципът на законоустановеност на престъпленията и наказанията трябва да се тълкува в смисъл, че допуска държавата членка да предвиди по-тежко наказание за престъплението притежаване на „значително количество упойващи и психотропни вещества“, като същевременно остави тълкуването на това понятие на преценката на националните съдилища във всеки отделен случай, стига тази преценка да отговаря на изискванията за предвидимост, изложени в точки 48—50 от настоящото решение.

52 По всички изложени съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 4, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2004/757, както и членове 20, 21 и 49 от Хартата трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат държавата членка да квалифицира като престъпление притежаването на значително количество упойващи

или психотропни вещества както за лична консумация, така и за целите на трафика на наркотици, като същевременно остави тълкуването на понятието „значително количество упойващи или психотропни вещества“ на преценката на националните съдилища във всеки отделен случай, стига това тълкуване да е разумно предвидимо.

По съдебните разноски

53 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 4, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, параграф 1, буква в) от Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 година за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици, както и членове 20, 21 и 49 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат държавата членка да квалифицира като престъпление притежаването на значително количество упойващи или психотропни вещества както за лична консумация, така и за целите на трафика на наркотици, като същевременно остави тълкуването на понятието „значително количество упойващи или психотропни вещества“ на преценката на националните съдилища във всеки отделен случай, стига това тълкуване да е разумно предвидимо.

Подписи